

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS 2016 M. GRUODŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 1270 „DĖL
ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS PAGALBINIO
APVAISINIMO ĮSTATYMĄ“ PAKĖITIMO
(TAP-22-1489; TAIS NR. 22-9762(2))

2022-08-31 Nr. NV-2526
Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija (toliau - SAM).

Projekto tikslas: numatyti palankesnes pagalbinio apvaisinimo sąlygas, įgyvendinant 2022 m. gegužės 24 d. Seimo priimtą Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo 15¹ straipsniu įstatymą (toliau-Įstatymas) ir nustatant embrionų laikymo terminą bei finansavimo galimybes.

Dabartinė situacija: Įstatyme nurodyta, kad dvejus metus nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios embrionų saugojimas lytinių ląstelių banke Vyriausybės nustatyta tvarka finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis. Pasibaigus šiam terminui, mirus vienam arba abiem sutuoktiniams (partneriams), taip pat pasibaigus santuokai arba registruotai partnerystei, embrionų laikymas gali būti tęsiamas valstybės lėšomis, jei abu sutuoktiniai (partneriai) yra sutikę dėl embrionų panaudojimo donorystei, tačiau ne ilgiau kaip dešimt metų nuo embrionų donacijos pradžios.

Duomenys: 2022 m. per 5 mėnesius buvo užšaldyta 575 (vidutiniškai 115 per mėn.), 2021 m. – 1042 embrionai, 2020 m. – 651 embrionas, 2019 m. – 599 embrionai. Per 2022 m. užšaldytų embrionų skaičius galėtų būti 1380 (skaičiuojant pagal mėnesio vidurki 115).

Projekto esmė: siūloma:

- įgalioti SAM planavimo dokumentuose numatyti valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas embrionų donorystės palaikymo priemones, kurias įgyvendina universitetų ligoninės, įgijusios teisę teikti licencijuojamas pagalbinio apvaisinimo ir lytinių ląstelių banko paslaugas;
- nustatyti, kad universitetų ligoninėms už Embriono donorystės programos įgyvendinimo 2019–2023 metų veiksmų plane (SAM įsakymu patvirtintame) nurodytus veiksmus, įvykdytus iki nutarimo įsigaliojimo, apmokama iki nutarimo įsigaliojimo galiojusių nuostatų nustatyta tvarka;
- iš pripažįstamo netekusiu galios Vyriausybės 2019 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 302 „Dėl Embriono donorystės programos patvirtinimo“ perkelti nuostatą, kad embriono donorystės paslaugos laikytinos visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis pagal 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms;
- patvirtinti Embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašą: jame nustatyti, kad lytinių ląstelių bankams už embrionų saugojimą apmokama pagal jų taikomą embrionų saugojimo kainą, tačiau jei ji didesnė nei vidutinė vieno partnerių embrionų saugojimo kaina mėnesiui – 29,5 Eur, apmokama taikant 29,5 Eur kainą. (Ši kaina nustatyta pagal universitetų ligoninių pateiktą kainų vidurkį); embrionų saugojimo kaina turi būti perskaičiuojama, kai Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vartotojų kainų indeksas padidėja arba sumažėja ne mažiau kaip 15 proc. arba kai priimtas sprendimas didinti Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų vidutinį darbo užmokestį tam tikra procentine dalimi.

Lėšos: Pagal projektą siūloma tvirtinti Žmogaus embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos apraše pateiktą formulę, papildomas valstybės biudžeto lėšų poreikis embrionų saugojimui nuo 2022 m. liepos 1 d. – 135,3 tūkst. Eur.; 2023 m. – 607 tūkst. Eur. Planuojama, kad 2024 m. ir 2025 m. vidutiniškai bus užšaldoma po 1024 naujus

embrionus (2020–2022 m. vidurkis). 2024 m. embrionų (sukurtų tais metais ir anksčiau (ne anksčiau kaip po 2022 m. liepos 1 d.) saugojimui reikės *619,1 tūkst. Eur*, o 2025 m. – *1,1 mln. Eur*.

Lėšų poreikis apskaičiuotas taikant projekte nurodytą vidutinę vienų partnerių embrionų saugojimo kainą mėnesiui – 29,5 Eur.

Derinimas: Projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Konkurencijos taryba. Argumentai dėl Teisingumo ministerijos ir Konkurencijos tarybos redakcinių pastabų pateikti pastabų pateikta derinimo pažymoje. Dėl papildomų valstybės biudžeto lėšų embrionų saugojimui Finansų ministerija informavo, kad nedisponuoja lėšų rezervais, iš kurių būtų galima skirti lėšų SAM žmogaus embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke išlaidoms 2022 m. padengti. Neskyrus papildomų valstybės biudžeto lėšų 2022 m., prognozuojamas įsiskolinimas, kurį reikės dengti 2023 m., todėl 2023 m. papildomas valstybės biudžeto lėšų poreikis būtų 742,3 tūkst. Eur.

Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta priemonė (4.2.5 punkte) – parengti ir priimti Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriame būtų numatytos palankesnės moters pagalbinio apvaisinimo sąlygos, būdai ir tvarka. Nutarimo projektas įgyvendina priimto Pagalbinio įstatymo nuostatas.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlytume projektą patikslinti atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. +37052098813; +37066842734, el. p. aurelija.urboniene@lrv.lt